

جلسه ۴۱۱
(روز ۵ شنبه ۵ خردادماه ۱۳۳۹)

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز ۵ شنبه ۵ خرداد ماه ۱۳۳۹

فهرست مطالب :

- ۱ - طرح صورت مجلس
- ۲ - تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای خلعت بری
- ۳ - اعلام تصویب صورت مجلس
- ۴ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور خارجه راجع با اجازه استخدام یکصد نفر کارمند جهت وزارت امور خارجه و ارسال بمجلس سنا
- ۵ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون برنامه راجع به تمدید مدت
- تقدیم لایحه تشکیلات سازمان برنامه و ارسال بمجلس سنا
- ۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشور راجع باصلاح بعضی از مواد قانون انتخابات مجلس سنا و ارسال مجدد بمجلس سنا
- ۷ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون راه راجع با اجازه تمدیداستخدام آقای بل فورل کارشناس نگهداری راه آهن و ارسال بمجلس سنا.
- ۸ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و ۵۵ دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای عباد تربتی (نایب رئیس) تشکیل گردید.

۱ - طرح صورت مجلس

نایب رئیس - بسیار خوب، پس از حصول اکثریت تصویب صورت جلسه اعلام میشود امروز نطق‌های قبل از دستور ایراد میشود. آقای ابتهاج (در جلسه نبودند) آقای پرفسور اعلم.

پرفسور اعلم - يك عریضه‌ای است توسط بنده برای کمیسیون عرایض فرستاده شده راجع به چاقو کشی اخیر که تقدیم کمیسیون عرایض میکنم استدعا میکنم که این چاقو کش را تعقیب کنند اینک در دست نیست که هر کس هر کاری دلش خواست بکند (صحیح است).

نایب رئیس - بکمیسیون عرایض فرستاده میشود. آقای ابتهاج از نطق قبل از دستور که تقاضا کرده بودند صرف نظر کرده‌اند لذا وارد دستور میشویم.

۲ - تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای خلعتبری

نایب رئیس - آقای خلعت بری.

خلعتبری - بنده سئوالی راجع بمرض طاعون اسبی که اخیراً شایع شده تقدیم میکنم.

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان : قوام - دادگر - دکتر امین کاظم شیدایی - پناهی - سنندجی - ذوالفقاری - غضنفری بزرگ ابراهیمی - خرازی - اریه - محمودی - آقایان - اورنگ - صادق بوشهری - تیمور تاش - مهندس جفرودی قراکزلو - اعظم زنگنه - دکتر اصلان افشار - فولادوند خلعتبری - کورس - امامی خوئی.

غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر طاهری - قرشی - مهندس فیروز.

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه اعتراضی نیست؟ آقای نورالدین امامی.

نورالدین امامی - استثنائاً بنده آن جلسه حاضر بودم با اینکه همیشه راست مینویسند ولی بدبختانه با خوشبختانه آن جلسه حاضر بودم.

نایب رئیس - بجز این گذارده میشود.

۳ - اعلام تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - چون عده کافی است تصویب صورت مجلس اعلام میشود.

۴ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور خارجه راجع باجازه استخدام یکصد نفر کارمند برای وزارت امور خارجه و ارسال به مجلس سنا

نایب رئیس - لایحه استخدام صد نفر کارمند جهت وزارت امور خارجه مطرح است. در جلسه قبل قرائت شد. حالا کلیات مطرح است آقای دکتر شاهکار (در جلسه حاضر نبودند) آقای دولت آبادی (دولت آبادی - موافقم) چون کمیسیونها منعقد است و آقایان تقاضا کرده اند که وظایف خودشان را در کمیسیونها انجام بدهند در موقع رأی بیایند در جلسه فعلاً فرستاده شده که بیایند در رأی شرکت کنند (با ورود چند نفر عده برای رأی کافی شد) چون در کلیات مخالفی نیست رأی میگیریم برای ورود در ماده واحده آقایانیکه با ورود در ماده واحده موافقت قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است آقای دولت آبادی.

دولت آبادی - با اینکه همه آقایان نمایندگان مجلس موافقت که این لایحه زودتر تصویب بشود و بدولت ابلاغ بشود بنده راجع به وزارت امور خارجه و کادر وزارت امور خارجه مطالبی داشتم که اجمالاً ضمن موافقت اصلی با این لایحه میخواستم برای توجه مجلس شورای ملی و همچنین برای جلب توجه دولت بیان کرده باشم و آن اینست که مملکت ایران قدیمیترین تشکیلاتش تشکیلات وزارت امور خارجه است و از دیر گاه رجال لایق و شایسته ای برای مأموریت های خارج و سفارت و وزارت مختار از ایران به خارج رفته اند که همه حافظ حیثیت و حدود ایران بوده اند در گذشته بعضی از رجال ما خدماتشان در خارج از مملکت حقیقه بزرگ بوده و حالا هم هست (چند نفر از نمایندگان با یکدیگر صحبت مینمودند) بعدی درد دل های خارج و صحبت های آقایان زیاد است که بذل عنایتی به مطالب نمیشود من کله ندارم اما فکر میکنم اینجا برای این کار که بنده دارم در آن مذاکره میکنم آمده ایم بهر حال توجه به تکمیل کادر وزارت امور خارجه یکی از مسائل مهم مملکت است یعنی افرادی که خدماتی را بنام وزارت خارجه در هر رتبه و مقام

در خارج ایران انجام میدهند بایستی دارای شرایطی باشند که من از پشت این تریبون عرض میکنم و امیدوارم مورد تأیید همکاران عزیز من و توجه دولت قرار بگیرد، لایحه استخدام صد نفر برای تکمیل کادر وزارت امور خارجه یکی از لوازمی است که مورد علاقه دولت است و بایستی با بذل توجه آقایان انشاء الله امروز تصویب بشود اما در وضع حاضر سیاسی و با توجه های که روابط ایران با تمام ممالک خارج حاصل کرده است وزارت امور خارجه ما باید کادر خارجی خودش را متناسب با حیثیت و امور امروزه مملکت بکند این مطلبی است که بنده لازم دانستم در این لایحه عرض کنم و تا ضرورتی ایجاب نکند بنده باشغال وقت آقایان نمیپردازم البته افزادی که آنجا کار میکنند بنده بسیاری از آنها را میشناسم که افراد وطن پرستی هستند اما این مانع الجمع با بیان اصولی و اساسی بنده نیست خود وزارت خارجه هم معتقد است که کادر او تکمیل و تجهیز برای انجام وظایفی که مأمورینش در خارج از مملکت دارند بایست و علت آنهم آوردن این لایحه است اشخاصی که در خارج بنام مأمور دولت در پست های سیاسی خدمت میکنند باید اشخاصی باشند که از نظر خاندان و تحصیلات و از نظر امانت و تقوی حتماً و حتماً ممتاز باشند این اصلی است که بنده اینجا بیان میکنم و سایر ممالک راقیه هم باین نکته توجه دارند که کارهای وزارت امور خارجه شان را بدست افرادی بسپارند که در مین پرستی و تقوای اخلاقی شان تردید نباشد بنده عرایض را خلاصه و کوتاه میکنم باین مطلب که دولت باید توجه داشته باشد که در کارهای بزرگ خارجه اشخاص با صلاحیت و دانشمند و با تقوی بگمارد مخصوصاً تحصیلات آنها مورد نظر باشد اگر در خارج از ایران کسی زبان فارسی خوب بداند این البته مایه افتخار است اما کافی نیست که کسی در خارجه زبان فارسی بداند اما اشخاصی که میروند بخارجه باید بزبان آن کشور آشنایی کامل داشته باشند این عرایض بنده است و امیدوارم که آقای معاون وزارت امور خارجه که خودشان از جوان های تحصیل کرده مملکت ما هستند این نکات را یادداشت کنند که به آقای وزیر امور خارجه بگویند و مورد توجه قرار بدهند که در کارهای مهم اشخاص کوچک بگمارند و بکشند در تربیت کادر سیاسی وزارت امور خارجه و فداکاری کنند در این راه دیگر عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای مهران موافق هستید بفرمائید.

مهران - بنده برای عرض توضیحی آمدم و آن اینست که در تبصره ۲۰ این ماده واحده يك اشکالی می بینم میگوید «وزارت خارجه مجاز است کارمندان ایرانی محلی نمایندگی های شاهنشاهی در خارجه و همچنین کارمندان ایرانی که در سازمان های بین المللی خدمت مینمایند منتهی تا سه ماه از تاریخ تصویب این قانون بخدمت رسمی دعوت نمایند مشروط به آنکه سن آنها از ۳۵ سال تجاوز ننماید و دارای دیپلم کامل متوسطه و یا درجه لیسانس در علوم سیاسی - اقتصادی قضائی - تاریخ و جغرافیائی بوده و واجد شرایط مقرر در اساسنامه وزارت امور خارجه باشند و از عهده امتحانات ورودی برآیند» تا اینجا صحیح است و امیدوارم همانطور که جناب آقای دولت آبادی گفتند جناب آقای افشار که من بایشان ارادت دارم تشریف بیاورند و قول بدهند که در این استخدام واقعاً نظر مجلس شورای ملی را رعایت خواهند کرد باین معنی که در انتخاب این اشخاص حقیقه دقت کافی مبذول میدارند اما از این قسمت که میخوانم بنظر بنده صحیح نیست میگوید «باید خدمت این قبیل کارمندان چنانچه لیسانس باشند از تاریخ اخذ لیسانس و برای کسانی که دیپلم کامل متوسطه باشند از پایه يك اداری شروع خواهند شد و برای تعیین پایه مدت خدمت آنها در نمایندگیها یا سازمان های بین المللی طبق قانون استخدام کشوری احتساب خواهد شد» بنظر بنده این صحیح نیست که بگویند از تاریخ اخذ لیسانس ممکن است کسی يك روزی لیسانس شده باشد ده سال هم رفته کار آزاد کرده باشد بعد از ده سال فی المثل وارد خدمت در یکی از نمایندگی های سیاسی شده باشد بطور مستخدم محلی. حالا مادر این گزارش میگوئیم از تاریخی که این آدم لیسانس گرفته باو رتبه میدهیم این را تصدیق بفرمائید که صحیح نیست ما باید از تاریخ شروع خدمت با آنها رتبه بدهیم اخذ لیسانس نمیتواند مآخذ اعتبار خدمت کسی باشد (دکتر مشیر فاطمی - از تاریخ شروع بخدمت میشود رتبه ۹) توجه بفرمائید که خیلی بی ترتیب میشود اگر آطور که اینجا نوشته با آنها رتبه بدهیم اگر رتبه ۳۰ هم داشتیم باید باو میدادیم یکی ممکن است لیسانس گرفته باشد بعد رفته باشد دنبال کارش و دو سال هم در يك نمایندگی سیاسی بعنوان کارمند محلی استخدام شده باشد این نمیشود از تاریخ اخذ لیسانس رتبه داد بنظر بنده باید این عبارت را اصلاح کنیم بنده فکر میکنم اینطور اصلاح کنیم که پایه این قبیل کارمندان طبق قانون استخدام کشوری از

ورود به خدمت در نمایندگی های سیاسی یا در سازمان های بین المللی احتساب خواهد شد دادن رتبه با آنها باید مطابق قانون باشد حالا در مورد اشخاص مختلف چون وضع آنها مختلف است بهتر است بنویسیم هر طوری که قانون استخدام کشوری تعیین کرده و بنده این نظر را بعنوان يك پیشنهاد تقدیم میکنم و این اصلاح را ضرور میدانم.

نایب رئیس - آقای فخر طباطبائی بفرمائید.

فخر طباطبائی - بنده تذکری داشتم راجع به تبصره ۳ این ماده واحده صرف نظر از اینکه عبارتش نارساست باین کیفیت که قرائت میکنم «وزارت امور خارجه مجاز است کارمندان قبلی پیمانی خود را که دارای درجه لیسانس در علوم سیاسی - قضائی - اقتصاد یا تاریخ و جغرافی می باشد بخدمت رسمی پذیرفته و پایه آنها طبق قانون استخدام کشوری اعطا میشود و پس از موفقیت در امتحان ورودی با احتساب نصف مدت خدمت این کارمندان در وزارت امور خارجه مقام سیاسی آنها تعیین میگردد» بنظر بنده اولاً این جمله اعطاء مینماید اگر تبدیل شود (به پذیرد) بهتر است صرف نظر از این اصلاح عبارتی من محتاج توضیح بودم که به بینم به چه کیفیت باید این کارمندان پیمانی را طبق قانون استخدام کشوری استخدام کرد يك وقت قانونی گذشت راجع به تبدیل پایه های پیمانی به رسمی از روی حقوق و مدت خدمت در این جاملا کسان حقوق است برای تبدیل پایه ها؟ اگر ملاک سابقه خدمت است در مقابل چند سال خدمت رتبه میدهند اگر ملاک حقوق است در مقابل چه حقوقی چه پایه ای میگیرند این مسائل در این تبصره روشن نیست از این جهت تقاضا میکنم در این مورد توجه بفرمائید که با چه ملاکی و به چه کیفیتی این رتبه ها را خواهند داد و تبدیل خواهند کرد.

نایب رئیس - آقای معاون وزارت امور خارجه بفرمائید

معاون وزارت خارجه (افشار) - بنده قبلاً میخواستم

از فرمایشات جناب آقای دولت آبادی تشکر کنم و بطور اختصار عرض کنم که آنچه آقای دولت آبادی فرمودند درد دل و منظور ماست راجع بکادر وزارت امور خارجه اجازه بفرمائید بنده يك دوسه سطری توضیح عرض کنم و آن عبارت از اینست که همه آقایان مایلند که وزارت امور خارجه يك کادر قوی داشته باشد چه در هر کز و چه در خارج يك کادر قوی را محال است که در ظرف ۲۴ ساعت یا یکسال یا دو سال بشود تهیه کرد وزارت امور خارجه برای اینکه

کادر و دیپلمات و رزیده داشته باشد لااقل باید ده سال دربارهٔ يك جوانی که تازه لیسانس گرفته و وارد کادر میشود زحمت بکشد تا بعد از ده سال بشود گفت که او میتواند وظایف خودش را انجام بدهد منظور از اینکه این قانون را تقدیم مجلس کردیم این بود که بتوانیم يك عده جوان که لیسانس شده‌اند و واجد آن شرایطی هستند که کم و بیش جناب آقای دولت آبادی اشاره فرمودند ما آنها را جمع آوری کنیم و استخدام کنیم و بمرور بتوانیم تا چندسال دیگر يك کادر مجھزی داشته باشیم بنابراین امکان پذیر نیست که بشود در عرض ۶ ماه و یکسال کادر مجھزی تربیت کرد بنده خواستم این را بعنوان تذکر حضور آقایان عرض کنم و ضمناً تشکر کنم از آنچه جناب آقای دولت آبادی ذکر فرمودند اما راجع به پیشنهادی که جناب آقای مهران دارند بنده بسهم خودم از ایشان تشکر میکنم این نهایت دقت و موثکافی ایشان بود در این لایحه و بنده خوشوقتیم که جناب عالی این پیشنهاد را فرمودید و بنده این پیشنهاد را قبول میکنم ولی تصور میکنم در آن پیشنهادی که دادید و بنده درست عین جملات و کلماتش را بخاطر ندارم اگر قانون اعزام محصل به خارج را هم اضافه بفرمائید تکمیل می‌شود چون تا آنجا که بنده اطلاع دارم طبق قانون اعزام محصل به خارج است که رتبه سه به لیسانسیه‌ها تعلق می‌گیرد و طبق قانون استخدام کشوری گویا رتبه ۲ تعلق می‌گیرد بنابراین اگر قانون اعزام محصل به خارج را هم اضافه بفرمائید سپس در نظر بگیرید که طبق قانون استخدام کشوری و قانون اعزام محصل به خارج بنده موافقم

نایب رئیس - پیشنهاد در موقع خودش طرح خواهد شد آقای صدرزاده موافقت.

صدرزاده - مخالف.

نایب رئیس - آقای نورالدین امامی (نورالدین امامی عرضی نداشتیم). آقای عمیدی نوری مخالف هستید (عمیدی

نوری - من در اصل بلی عرضی دارم مخالف هستم) چون موافقی نیست بنابراین نوبت آقای صدرزاده است بفرمائید.

صدرزاده - تا آنجا که بنده اطلاع دارم از زمان صفویه ایران ارتباط با دول خارج پیدا کرد و اغلب سفراتی بآن نقاط میفرستاد که در توارینج ما بخوبی انعکاس دارد بنابراین این بایک چنین قدمتی که در ارتباطات با دول خارجی داریم میبایستی که کادر وزارت خارجه ما کادر بسیار مجھزی

باشد از ایشخاصی و رزیده و دانشمند که در امور سیاسی و رزیدگی داشته باشند توجه بفرمائید جناب آقای معاون وزارت خارجه که میخواهم توضیحی به من بدهید در اینجا نوشته «وزارت امور خارجه اجازه داده میشود در مدت سه سال صد نفر لیسانسیه که واجد شرایط مندرج در اساسنامه وزارت امور خارجه باشد از طریق مسابقه برای خدمت سیاسی استخدام نماید» جناب عالی میدانید که دستگاه دانشگاه تهران امروز مجهز است و ما در دانشگاه تهران دوره دکتری حقوق و علوم سیاسی و همچنین تاریخ و جغرافی داریم بنظر بنده باید حتی المقدور از وجود اشخاصی که دانش بیشتری دارند برای وزارت امور خارجه استفاده کرد چون آنها به نقاطی میروند که سطح معلومات آنها زیاد است و این افراد لازم است دانش بیشتری داشته باشند بنده عرض نمیکند از لیسانسیه‌ها استفاده نکنید اما میگویم این را حداقل قرار بدهید یعنی اگر دکتر در علوم سیاسی و دکتر در علوم اقتصاد داشته باشید اول از آنها استفاده کنید اگر بعد کافی نبود از لیسانسیه‌ها استفاده بکنید این نکته‌ای است که باید مراععات بشود نکته دیگری که خواستم تذکر بدهم اینست که در تبصره ۲ که جناب آقای مهران تذکر فرمودند عبارت اینست که خدمت این قبیل کارمندان چنانچه لیسانس باشد از تاریخ اخذ لیسانس و برای کسانی که دیپلمه کامل متوسطه باشند از پایه يك اداری شروع خواهد شد عبارت اینطور است که آنکه لیسانس است و آنکه دیپلمه کامل متوسطه دارد خدمت آنها از پایه يك اداری شروع می‌شود ممکن است مقصودتان این نباشد ولی عبارت این طور می‌فهماند در صورتی که مطابق قانون استخدام قضائی آنهائی که دارای لیسانس قضائی باشند با رتبه ۳ قضائی در مرکز استخدام میشوند و هر گاه بخواهند برای خارج از مرکز آنها را استخدام بکنند با آنها رتبه چهار میدهند بنابراین مناسب نیست ندارد آن کسی که لیسانس دارد و آنکسی که دیپلمه کامل متوسطه دارد هر دو را با رتبه يك استخدام کنیم ممکن است منظور غیر از این باشد یعنی لیسانسیه را با رتبه سه استخدام بکنند و دیپلمه را با رتبه يك ولی این عبارت نارساست و اگر منظور این باشد که لیسانس و دیپلمه متوسطه هر دو با رتبه يك شروع بکند این صحیح نیست برای اینکه آنکسی که تحصیلات بیشتری دارد باید رجحان داشته باشد يك دیپلمه ۱۲ سال تحصیلات دارد و لیسانسیه ۱۵ سال، هم

لیسانسیه و هم دیپلمه را با رتبه يك استخدام کردن صحیح نیست بنابراین این عبارت بنظر بنده باید اصلاح شود.

نایب رئیس - آقای صارمی موافقت بفرمائید.

صارمی - بمقتضای بنده وضع و تصویب این قانون از لحاظ احتیاجاتی که وزارت امور خارجه دارد نهایت ضرورت را دارد بموجب تصمیمی که هیأت دولت بموجب قانون بازنشستگی اتخاذ کرد در حدود يك نلک از کارمندان وزارت امور خارجه بازنشسته شدند و با توجه باینکه تعداد کارمندان سیاسی وزارت امور خارجه زیاد نیست با بازنشسته شدن يك نلک از کارمندان موجود نتیجهٔ يك تنگنا و وقفه‌ای در کار وزارت امور خارجه بوجود آمد که با توجه باینکه کادر ثابت سیاسی وزارت امور خارجه هم بگفته خود آقای معاون وزارت خارجه تکمیل شود لازم بود که اقداماتی بکنند که مأمورین آشنا با امور امر و زوی تربیت شوند و پست های حساس نمایندگیهای خارجی را اشغال کنند بنابراین ضرورت دارد که عده‌ای جوان را استخدام کنند و مدتی آنها را تحت نظر بگیرند و بجای افرادی که بازنشسته شده‌اند و الان از لحاظ قلت عضو در زحمت هستند رویه‌ای اتخاذ بکنند تا بتوانند جبران کمبود را بنمایند خوب طبیعی است در يك وزارت خانه‌ای اگر يك نلک از اعضای آن بازنشسته بشوند بطور قطع و یقین به وضع کار اداری صدمه و لطمه وارد میشود شاید در حدود ۳۰۰ نفر از اعضای وزارت خارجه رفته‌اند در این صورت تصویب و تسریع در تصویب این قانون از لحاظ جبران کمبود کارمندان وزارت امور خارجه ضرورت دارد البته چنانچه اشکالاتی بنظر آقایان برسد در وضع تدوین این ماده واحده ممکن است پیشنهادهای تهیه بکنند تا بدهند مورد بحث قرار بگیرد خوشبختانه تا بحال آنچه بعنوان مخالف صحبت شده نسبت به اصل لایحه مخالفتی ابراز نشده است بنابراین اگر جبران این کمبود را قبول کنیم باید وارد اصل موضوع بشویم و پیشنهادهایی هم اگر باشد برای اصلاح آن تقدیم بشود تا مورد تصویب واقع بشود.

نایب رئیس - آقای عمیدی نوری بفرمائید.

عمیدی نوری - بنده هم در اساس این لایحه نظر مخالفی ندارم فقط نظر بنده تذکراتی است در اصلاح خود ماده واحده و تبصره‌ها و عقیده دارم که شاید این صد نفر هم برای سه سال کافی نباشد برای کادر وزارت امور خارجه با این توسعه‌ای که فعلاً پیدا کرده و نمایندگی های بسیار زیادی که در بسیاری از کشورها بوجود آمده و البته این احتیاج خود

وزارت خارجه است که این عده را تشخیص داده است اما نکاتی که خواستم تذکر بدهم یکی در تبصره ۲ است که راجع به افرادی است که فعلاً در حال کار هستند و اشتغال هم دارند کارمندان ایرانی محلی نمایندگیهای شاهنشاهی در خارجه همچنین کارمندان ایرانی که در سازمانهای بین المللی خدمت مینمایند. البته در اینجا باید فکری بشود که این کارمندان ایرانی بخدومت رسمی دعوت شوند و کار صحیحی هم هست برای اینکه آنها از این بلا تکلیفی باید در بیایند ولی در شرایط رسمی کردن آنها طوری نوشته شده که یک قدری بنظر بنده قدری تناقض در آن پیش می‌آید شرایط اینطور نوشته شده که این اشخاص را بخدومت رسمی دعوت نماید مشروط بر آنکه سن آنها از ۳۵ سال تجاوز ننماید و دارای دیپلم کامل متوسطه یا درجه لیسانس در علوم سیاسی، اقتصادی قضائی تاریخ و جغرافی باشند و از عهده امتحانات ورودی برآیند یعنی چه؟ کسی که در خدمت هست مشغول کار هم هست این شرایط را هم دارد دو مرتبه از عهده امتحانات ورودی برآید یعنی از سر نو کسی که ده سال بیست سال است مشغول کار است و شما میخواهید او را از وضع موقت خارجش کنید و رسمیش کنید بعد هم تکلیف او را معلوم کردید اگر لیسانسیه بود فلاقت در چیزهای دیگر آنوقت این جمله که از عهده امتحانات ورودی برآید یعنی چه؟ این امتحان برای استخدام اولیه و کسی است که تازه میخواهد وارد خدمت شود (ابتهاج - يك ماشین نویس که نمیخواهد) این ماشین نویس نیست ماشین نویس در تبصره يك است در تبصره يك اینطور نوشته شده است که در این مدت تا ماشین نویس رده بایگان استخدام کند در آن قسمت حرفی ندارم تبصره ۲ راجع با افراد شاغل است که در حال حاضر شاغل کار هستند و محلی هم هست درست؛ بعد میخواهد از حال موقت وضع اینها خارج کند تبدیل کند بدائم گفته‌اند که اینها وضعیتشان اینطور است لیسانسیه اینطور باشد دیپلمه اینطور باشد بنده خواستم بدانم فلسفه این و منظور از اینکه از عهده امتحانات برآیند چیست؟ آیا لازم است این افرادی که ده سال بیست سال شاغل هستند دو مرتبه امتحان ورودی بدهند یا نه؟ و بنظر بنده مطلب زائدی است (افخمی - مقصود ورود او به کادر سیاسی است) اگر مطلب خاصی است ممکن است قید بفرمائید چون بنده یکی از این مجله‌ها دیدم که شخصی مدتها در خارج بوده و در یکی از سفارتخانه های حساس هم هست مترجم فارسی بود و اتفاقاً همین جا که

آمده بود مجلس شورای ملی را مجلس شورای ترجه کرده که مورد تمجب واقع شد بارئیس جمهور محل آمده بود در اینجا که ترجه میخواست بکنند مجلس شورای ملی را مجلس شورای ترجه کرده بود منظور از امتحانات آیا اینست که امتحان زبان فارسی میخواهید بکنید یا امتحانات خاص دیگری تکلیف این کار را معلوم کنید که منظور از امتحان ورودی چیست بنده که نمیدانم نکته دوم اینست که در تبصره ۴ قید شده است که وزارت خارجه مکلف است ظرف دو ماه اساسنامه سازمانی خود را بکمیسوینهای خارجه و استخدام مجلسین تقدیم دارد و در هر يك از مجلسین کمیسوینها مشترکاً رسیدگی و پس از تصویب بموقع اجرا بگذارد بنده یاد میآید مثل اینکه يك وقتی این اساسنامه وزارت خارجه در مجلس آمد و مطرح شد بحثهای مفصلی کردیم نمیدانم آیا آن اساسنامه بتصویب قطعی خودش رسید یا نه و اگر آن بود که جریانش را طی کرد دیگر این چیست يك وقت يك اساسنامه در مجلس شورای ملی ماده بماده بحث میشود و رسیدگی میشود و تمام میشود بعد يك اساسنامه دیگری را به کمیسوینها میفرستند و تصمیم کمیسوینها قاطع باشد این چیست؟ این غیر از آنست (صارمی - بتصویب نهائی نرسید) بتصویب نهائی نرسید در چه حال است آیا دولت استرداد کرده است آن اساسنامه را یا مسکوت مانده؟ اگر استرداد کرده باشد یا میکنند باید بگویند و اعلام کنند اگر استرداد نکرده يك اساسنامه اگر در حال تصویب و جریان تصویب بین مجلس شورای ملی و مجلس سنا است اگر همان موضوع در کمیسوینها مطرح بشود بنظر بنده متضاد است مگر تکلیف اینکار معلوم بشود نکته سوم اینست که اینطور بنده در این گزارش میبینم که مکلف است ظرف دو ماه اساسنامه سازمانش را بکمیسوینهای خارجه و استخدام مجلسین تقدیم دارد و در هر يك از مجلسین کمیسوینها مشترکاً رسیدگی و پس از تصویب بموقع اجرا بگذارد، این را بنده نفهمیدم، مایک کمیسوین مشترکی تا بحال داشتهایم و داریم که کمیسوینهای مشترک دو مجلس مشترکاً يك مطلبی را رسیدگی کنند مثل اینکه الان کمیسوین مشترک دادگستری داریم کمیسوین مشترک کار و امثال آن و اینها نظرشان قاطع است اما کمیسوین مشترک خود مجلس شورای ملی یعنی چه، ما کمیسوین مشترک مجلس نداریم یعنی منظورشان اینست که کمیسوین خارجه و کمیسوین استخدام مجلس شورای ملی با هم باشند اینکه که کمیسوین مشترک نیست، کمیسوین خارجه مجلس با کمیسوین

استخدام با هم دو تائی يك کاری را بکنند کمیسوین مشترک یعنی بین مجلس شورای ملی و مجلس سنا اگر نظرشان اینست که میگویند دو کمیسوینها در هر يك از مجلسین باین موضوعات رسیدگی کنند منظور شما حاصل نمیشود یعنی اگر کمیسوین خارجه با کمیسوین استخدام مجلس رسیدگی کرد بعد برود به مجلس سنا و کمیسوینهای خارجه و استخدام مجلس سنا رسیدگی کند اگر بینشان اختلاف نظر پیش بیاید آنوقت تکلیف چه میشود اگر موافقت بفرمائید مصلحت اینست که بگوئیم همینطور که الان هم عمل ما هست راجع با اساسنامه پولی بانک گفتیم در هر يك از کمیسوینهای دارائی و دادگستری مشترك مجلس اصلاح اینست نه این عبارت که اینجا نوشته شده بکمیسوینهای خارجه و استخدام مجلسین تقدیم دارد و در هر يك از مجلسین کمیسوینها مشترکاً رسیدگی و پس از تصویب بموقع اجرا بگذارد این صحیح نیست و نتیجه هم نخواهد داشت و ایجاد اشکال میکند و باین جهت است که بنده در این موضوعاتی که عرض کردم پیشنهاد دارم و همینطور آن نکتهای را هم که جناب آقای صدر زاده گفتند بسیار صحیح است عبارت تبصره ۲ که میگوید چنانچه لیسانس باشند از تاریخ اخذ لیسانس و برای کسانی که دارای دیپلم متوسطه باشند از پایه ۱ اداری شروع خواهد شد این عمل مثل اینست که لیسانس و دیپلم متوسطه در عرض هم هست هر دو پایه ۱ باید بگیرند در حالی که لیسانس لااقل پایه ۳ باید بگیرد آنهم قضائی اگر پایه اداری است باید لااقل رتبه ۴ بگیرد و برای کسانی که دارای دیپلم کامل متوسطه باشند از پایه ۱ اداری شروع خواهد شد این است که بنده نسبت باین نکاتی که بنظر رسید پیشنهاد هائی تهیه کردهام و تقدیم مجلس شورای ملی میکنم که در خود ماده بحث بشود.

نایب رئیس - آقای امید سالار بفرمائید.
امید سالار - آقایان همکاران محترمی که بعنوان مخالف صحبت فرمودند خوشبختانه هیچکدام مخالفتی با اصل لایحه نداشتند. جناب آقای عمیدی نوری هم اگر توجه بفرمایند با لزوم تصویب این لایحه و استخدام این صد نفر آقایان هیچکدام نظر مخالفی نداشتند و يك اصلاحاتی را در این لایحه لازم میدانستند و آقای معاون وزارت امور خارجه هم قول دادند که رسیدگی کنند و بنده هم تصدیق میکنم و این نکته را اضافه میکنم بدلیلی که جناب آقای صارمی فرمودند راجع به بازگشته شدن يك عدده زیادی از اعضای وزارت امور خارجه و با اوضاع و احوال دنیا چون روابط سیاسی ما

با ممالک خارجه رو بتوسعه است حتماً مستلزم استخدام يك عدده زیادی در کادر وزارت امور خارجه هست ولی همان طور که جناب آقای دولت آبادی فرمودند در استخدام وزارت خارجه بنظر بنده باید کیفیت بیشتر از کمیت رعایت بشود یعنی افرادی که استخدام می شوند همانطور که جناب آقای دولت آبادی فرمودند و واقعاً وارد بود باید اهل تقوی و خانواده و امانت و پرستیژ و شخصیت باشند در خارج که میروند نمودار و نمونه برای ایران و ایرانی باشند مخصوصاً توجه بشود باین که مأمورینی که از این مملکت بخارج میروند بزبان آن مملکتی که مأمور میشوند حتماً آشنائی داشته باشند والا مأموری که بآلمان میرود چون بنده تصادفاً در آلمان دیده ام مأمور وزارت امور خارجه که بآلمان رفته آلمانی نمیدانست ممکن است زبان فرانسه و انگلیسی بداند ولی بزبان آلمانی آشنائی نداشت وقتی در آلمان بزبان محلی آشنا نباشد برای ایران نمیتواند آطوروری که باید و شاید حفظ منافع بکند اخیراً در اثر مسافرت شخص اول مملکت ما بیک شخصیت و یک حیثیت و یک ارزش فوق العاده ای برای ایران در خارجه ایجاد شده است این موقعیت را باید بوسیله مأمورین و نماینده وزارت امور خارجه حفظ کنیم والا اگر بعد از آن تأثیر عمیق که مسافرت شخص اول در ممالک خارجه داشته است بیک عدده افراد کم وزنی بآن ممالک برود خیال می کنند که پشت مملکت ما بیک خلائی هست و بیک افرادی هستند که نمیتوانند موقعیت را حفظ کنند و آن مقام شایسته را برای ایران در ممالک خارج بدست بیاورند بنده استفاده میکنم در موقعی که راجع باین موضوع استخدام صحبت میکنم مطلبی را برای نمونه عرض میکنم در مملکت عراق دو پسر دو نفر ایرانی یعنی دو پسر از دو نفر ایرانی که یکی کارمند وزارت خارجه بوده و یکی کارمند وزارت فرهنگ اینها تحصیل کردند و موفق شدند باینکه از دانشگاه بغداد لیسانس حقوق بشوند بعد دولت عراق بآنها پیشنهاد کرد که جنسیه بگیرند یعنی سبج احوال خودشان را عوض کنند و عراقی بشوند و با ماهی ۹۰ دینار آنها را استخدام کنند. یکی از آنها قبول کرد و ورقه سبج خودش را عوض کرد و تبعه عراق شد و با ماهی ۹۰ دینار استخدام شد و دیگری برای حفظ حیثیت ایرانیت حاضر نشد ورقه سبج احوال خود را عوض کند و افتخار ایرانی بودن را از خودش سلب کند و حالا آقایان تصور میفرمائید

که چکار با او کردند بجرم این کار علاوه بر اینکه هیچ کاری با او رجوع نشد با اینکه شورا عالی فرهنگ ارزش لیسانس او را هم شناخته است اول بسمت آموزگاری او را استخدام کردند و در اثر لجاجت شخصی که من پشت این تریبون عرض میکنم او را منتظر خدمت کرد آقایان این اثر خوبی دارد؟ میگویند ظاهر آبیست هزار نفر ولی شاید ۳۰ هزار نفر ایرانی بلکه بیشتر در عراق هستند و من مخصوصاً از جناب آقای دکتر کیان خواش میکنم این قسمت را یادداشت بفرمایند این کار خیلی سوء تأثیر کرده است در بین ایرانیان مقیم عراق بجرم اینکه این شخص حاضر نشد شناسنامه اش را عوض کند بکنفر لیسانسیه را اول برای آموزگاری استخدام کردند و بعد هم او را منتظر خدمت کردند ملاحظه کنید آیا دیگر کسی حاضر است ادامه بدهد باین وضع و نخواستم از این مطلبی که عرض کردم استفاده کنم که در آینده در وزارت خارجه این نکات را رعایت کنند و نسبت به ایرانیان خارج توجه لازم بنمایند و الا بنده خودم معتقدم که در وزارت خارجه ما نسبت بسایر وزارتخانه ها انصافاً مردمان بسیار شریف و پاک و لایق وجود دارد که یکی هم شخص آقای وزیر امور خارجه هست که مورد کمال اعتماد و احترام و علاقه ما هستند (صحیح است)

نایب رئیس - آقای دکتر امیر حکمت بفرمائید.
دکتر امیر حکمت - (مخبر کمیسوین امور خارجه) به طوری که آقایان فرمودند نسبت باصل لایحه همه آقایان و حتی آقایانی که بعنوان مخالف ایراد کردند موافقت دارند که هر چه زودتر این گزارش تصویب بشود. ولی در قسمت بعضی ایراداتی که شده بود بنده يك توضیح مختصری میخواهم عرض کنم در تبصره ۲ قسمتی که راجع بلیسانس اینجا مذاکره شد بنده خیال میکنم که عبارت تا اندازه ای روشن باشد ولی معذک اگر باید چیزی اضافه کرد عیبی ندارد اما علت اینکه در تبصره اینطور نوشته شده خدمت این قبیل کارمندان چنانچه لیسانس باشد از تاریخ اخذ لیسانس محسوب میشود این است، در حین خدمتی که در محل داشته اند دنبال تحصیل رفته اند و لیسانس اخذ کرده اند البته پایه آنها از تاریخ اخذ لیسانس باید احتساب شود منظور تبصره اینست ولی اگر عبارت نارواست و نقصی دارد ممکن است اصلاح شود پایه در قانون استخدام راجع به دیپلمها و لیسانسیهها معلوم است و معین است مطابق قانون باید لیسانسیهها بارتبه ۳ استخدام بشوند اگر بخواهید

اینجا هم ذکر می‌شود معانی ندارد تا کید بشود مقصود از تاریخ
 که لیسانسیه شده‌اند در حین خدمت (مهران - از تاریخ
 اخذ لیسانس نمیشود) از تاریخ که لیسانسیه شده‌اند و در
 خدمت بوده‌اند از آن تاریخ محسوب میشود و آنها را لیسانسیه
 میشناسیم، اما راجع به پایه‌شان پایه لیسانسیه‌ها معلوم است.
 البته با دیپلمه‌ها تفاوت دارد و محتاج بذکر نیست یک ایراد
 دیگری را در تبصره ۴ که جناب آقای عمیدی نوری کردند
 بنده خیال می‌کنم عبارت اکریک جزئی اصلاح بشود جناب آقای
 معاون وزارت خارجه هم نظرشان مساعد باشد بنظر من
 مقصود در تبصره این باشد که کمیسیون های خارجه و
 استخدام مجلس شورای ملی برای خودش و کمیسیون های
 خارجه و استخدام مجلس سنا برای خودش ممکن است و
 اگر موافقت داشته باشید مجلسین باشد که تمام محظورات
 رفع بشود تسریعی در این کار بشود راجع بسؤال که یکی
 از همکاران محترم راجع بسازمان وزارت خارجه فرمودند
 این گزارش چند ماهی در کمیسیون خارجه مطرح بود و
 تا اندازه‌ای هم مورد رسیدگی قرار گرفت منتهی وزارت
 خارجه مجدداً اصلاحاتی را درش ضروری دید و خواهش
 کرده بود که این اصلاحات را تکمیل کند بنابراین مطابق
 این تبصره‌ها بیاید بکمیسیون‌ها و مورد رسیدگی کامل و
 تصویب واقع بشود.

نایب رئیس - مذاکره در اطراف ماده واحده تمام است
 شروع میشود بقرائت پیشنهادها. پیشنهاد آقای مهران
 قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینماید در تبصره ۲ ماده واحده اصلاح ذیل
 بعمل آید.

مدت خدمت این قبیل کارمندان در نمایندگی‌های
 شاهنشاهی در خارجه و یا در سازمان‌های بین‌المللی جزء
 خدمت رسمی آنان محسوب و پایه آنها با رعایت سنوات
 خدمت و نوع مدارک تحصیلی که در سنوات مزبور در دست
 دارند طبق قوانین مربوطه تعیین خواهد شد. احمد مهران

مشایخی - مورد قبول آقای معاون وزارت خارجه واقع شد
معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقم.

نایب رئیس - آقای مهران بفرمائید توضیح بدهید
مهران - توضیحات آن قبلاً داده شده مخالفی نیست.

نایب رئیس - بنابراین اعلام رأی میشود، آقایانی که
 با پیشنهاد آقای مهران که مورد موافقت آقای معاون

وزارت خارجه هم واقع شد مبنی بر اصلاح تبصره ۲ ماده واحده
 موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
پیشنهاد دیگری مطرح است قرائت میشود.
 (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینمایم در تبصره ۲ پس از جمله ۲ از تاریخ
اخذ لیسانس، اضافه شود (با رتبه ۳ اداری) عمیدی نوری
مشایخی - (مخبر کمیسیون بودجه) - با این اصلاحی
 که شد منظور آقایان تأمین است.

عمیدی نوری - چه جور تأمین شد؟
معاون وزارت امور خارجه - در آنجا گفته شد طبق
 قوانین مربوطه.

نایب رئیس - نظر جناب عالی تأمین است پیشنهاد دیگری
 قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینمایم در تبصره یک در صفحه ۲ در سطر ۲
جمله (و از عهده امتحانات ورودی بر آید) حذف شود.
عمیدی نوری

نایب رئیس - پیشنهاد حذف است در موقع اخذ رأی
 بعنوان تجزیه در نظر گرفته میشود.

عمیدی نوری - توضیح عرض کنم.
نایب رئیس - پیشنهاد حذف توضیح ندارد. پیشنهاد دیگری
 قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینمایم تبصره چهار اینطور اصلاح و تصویب
 شود.

تبصره ۴ - از تاریخ تصویب این قانون وزارت امور خارجه
 مکلف است ظرف دو ماه اساسنامه سازمان خود را بمجلس
 تقدیم دارد که در هر یک از کمیسیونهای مشترک خارجه و
 استخدام مجلسین رسیدگی و پس از تصویب بموقع اجرا
 بگذارد.
عمیدی نوری

معاون وزارت امور خارجه - با این پیشنهاد بنده موافقم
 ولی با پیشنهاد قبلی مخالفم.

نایب رئیس - پیشنهاد قبلی مطرح نیست بنا بر این
 آقایانی که با این اصلاح تبصره ۴ که مورد موافقت آقای
 معاون وزارت خارجه قرار گرفت موافقت قیام بفرمایند (اکثر
 قیام نمودند) تصویب شد. پیشنهاد دیگری قرائت میشود.
 (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میشود که اصلاح زیر در ماده واحده بعمل آید

وزارت امور خارجه اجازه داده میشود در مدت سه سال
 صد نفر که حداقل معلومات آنان لیسانس (علوم سیاسی -
 اقتصادی - قضائی - تاریخ و جغرافی) الی آخر - صدرزاده
نایب رئیس - آقای صدرزاده بفرمائید.

صدرزاده - این همان پیشنهادی بود که بنده قبلاً
 توضیحاتش را عرض کردم و آقای معاون وزارت خارجه هم
 موافق هستند که لیسانس حداقل معلومات باشد.

نایب رئیس - آقای معاون وزارت خارجه موافق هستید؟
 (معاون وزارت خارجه - بلی) بنابراین رأی گرفته میشود به
 پیشنهاد آقای صدرزاده که مورد موافقت آقای معاون
 وزارت خارجه نیز واقع شده است آقایانی که موافقت قیام
 بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. در
 تبصره ۲ پیشنهاد حذف جمله‌ای از طرف آقای عمیدی نوری
 شده بود که «از عهده امتحانات ورودی بر آید» این قسمت
 حذف شود طبق آئین نامه پیشنهاد حذف قابل بحث و
 مذاکره نیست بایستی رأی گرفت چون امتحان ورودی را
 لازم ندانسته بودند و به دیپلم و معلوماتی که در ماده واحده
 ذکر شده است اکتفا کرده‌اند بنابراین چون بموجب
 آئین نامه اجازه داده نمیشود که بحث شود رأی به تجزیه
 این قسمت میگیریم.

عمیدی نوری - اجازه میفرمائید که آقای معاون
 وزارت خارجه یک توضیحی بدهند شاید بنده قانع بشوم.

نایب رئیس - آقای معاون وزارت امور خارجه.

معاون وزارت امور خارجه - عرض کنم حضور
 محترم آقایان کسی که ما مایلیم کارمند وزارت خارجه باشد
 یعنی در کادر سیاسی وزارت خارجه وارد شود تنها کافی نیست
 لیسانسیه باشد یا حداقل لیسانس داشته باشد یا دکترایش
 را گرفته باشد و یک معلوماتی داشته باشد و یا حتی یک
 تجربیاتی در کار داشته باشد اینها بخودی خود کافی نیست
 شاغل را بنده باید اول توضیح بدهم، در وزارت خارجه دو
 نوع کارمند داریم اینجا منظور ورود به کادر کارمندان های
 سیاسی است در همه جای دنیا رسم است که مهمتر از مدرک
 تحصیلی امتحان ورودی است یعنی مدرک تحصیلی در خیلی
 از ممالک فقط یک پوان بهش داده میشود و بخودی خود
 کافی نیست که یک مدرک تحصیلی داشته باشد ما در وزارت
 خارجه همینطور که عرض کردم حضور آقایان دو طبقه
 کارمند داریم، کارمند سیاسی و کارمند اداری در حال حاضر
 در وزارت خارجه کسانی هستند که جزو کارمندان اداری

وزارت خارجه هستند هر کدام در حدود ۱۰ سال ۱۲ سال شاید
 بیشتر خدمت کرده‌اند وقتی که موفق میشوند مدارک
 تحصیلی شان را بگیرند تقاضا میکنند که از کادر اداری
 بیایند بکادر سیاسی و ما برای این اشخاص امتحان میگذاریم
 و دو مرتبه امتحان میکنیم پس وقتیکه برای کارمندان
 شاغل وزارت خارجه یعنی آن دسته از کارمندان اداری
 که بکادر سیاسی می‌آیند امتحان میکنیم چطور ممکن است
 برای کسانی که کادر محلی هستند امتحان بگذاریم و
 آنها را معاف کنیم این امر برای ما امکان پذیر نیست

عمیدی نوری - با توضیحی که داده شد نظر
 بنده تأمین شد یعنی اشخاصی که از کادر اداری بکادر
 سیاسی میروند باید امتحان بدهند بنا بر این بنده موافقم
 که ماده همینطور باشد و پیشنهاد را پس میگیریم
نایب رئیس - بنا بر این چون ایشان پیشنهاد خود را
 مسترد داشتند و پیشنهاد دیگری نرسیده است لذا رأی
 میگیریم بماده واحده با اصلاحاتی که در تبصره های ماده
 واحده از طرف آقایان بعمل آمد و مورد موافقت واقع شد
 آقایانی که باماده واحده و تبصره های مربوط موافقت قیام
 بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد، کلیات آخر
 مطرح است. آقای دکتر دادفر مخالف هستید بفرمائید.

دکتر دادفر - بنده از حضور جناب آقای معاون وزارت
 خارجه استفاده میکنم و تذکرات چندی که بنظر خودم
 عرض آنها ضروری است باطلاعشان میرسانم و قطعاً آقایان
 نمایندگان محترم هم توجه خواهند فرمود برای اینکه
 آقایان بهتر میدانند که امروز وظیفه نمایندگان سیاسی در
 دنیا با وظیفه آنها در نیم قرن یا در یک قرن قبل تفاوت دارد
 از لحاظ نزدیکی دنیا از نظر ارتباطی وظایف مأمورین
 سیاسی غیر از آن وظایفی است که نیم قرن قبل یا یک قرن
 قبل یک سفیر یا یک وزیر مختار انجام میداده در حال حاضر
 یک نماینده عادی سیاسی در یک کشور باید علاوه
 بر جهات سیاسی از نظر منافع سیاسی اقتصادی توریستی و
 دانشجویی از هر جهت مراقبت در منافع عالیه مملکت نماید
 بنده در سفر اخیری که رفته بودم و چند روز قبل از اروپا
 آمدم خیلی خوشوقت شدم مخصوصاً در پاریس بنده ملاحظه
 کردم که سفیر ما آقای نصرالله انظام علاوه بر این کارها یک
 جزوه بسیار دقیق و بسیار عالی و مطالعه شده در باره قانون
 اساسی جدید فرانسه و کیفیت تنظیم و تدوین آن تهیه
 کرده است و همینطور اکسرها و خواهم نقطه عکس آنرا

بگویم که بسیار متأسف شدم باین که دستگاه سیاسی وزارت خارجه ما در موقع این رقابت شدیدی را که خشکبار کشور همچوار مادر کیه با ما دارد در بازار آلمان پیش بینی نکرده و بموقع خود تذکر نداده و منجر باین شده است که امروز تمام خشکبار و بادام کشاورزان و رعایای ایران مانده است روی دستشان و نه تنها قیمت آن کمتر از پارسال است بلکه خریدار ندارد چرا؟ برای اینکه در هر کیه قیمت ارز صادراتی و ارز وارداتی بطور کلی متفاوت است برای لیره و دلار آنها دوتا قیمت قائل هستند و در نتیجه برای صادر کننده در هر کیه صرف میکند و عوض اینکه يك جنسی را به چند لیره میخورد وقتی که صادر کرد دلار آنرا تقریباً به دو برابر میفروشد چون دلار را در هر کیه بقیمت بیشتری میفروشند اینها يك مطالبی است که باید بموقع خودش گفته بشود و مقرراتی که در امر صادرات ایران، فرش و سایر موارد وضع شده به موقع خودش تذکر داده بشود تا دولت چاره اندیشی بکند، مسأله دیگری که خواستم توجه آقای معاون وزارت امور خارجه را جلب کنم مسأله توسعه عجیب کشورهای جدید الاستقلال است و این چند نفر کارمندی که انشاء الله استخدام خواهید کرد از يك کارمندی نباشند که بمحض استخدام به خیال رفتن در بلژیک و پاریس و نیویورک و ژنو باشند آقایان اطلاع دارند که در سال ۱۹۴۵ وقتی کنفرانس سانفرانسیسکو تشکیل شد فقط ۵۲ کشور درش شرکت داشت، الان امروز ۸۲ کشور عضویت دارد، همین امسال ۶ کشور جدیداً مستقل میشوند که یکی از آنها کامرون میباشد و نماینده ایران آقای دکتر عبده نظارت در انتخاباتش خواهد کرد و کشور گانا که در اکثر استقلال قطعی پیدا میکنند این کشوری است که ۳۵ میلیون جمعیت دارد و منابع طبیعی و اقتصادی دارد، نصف جمعیت این کشور مسلمان هستند و در سازمان ملل متحد يك بلسوک بسیار مهمی تشکیل داده اند که تا آنجائی که ملل درجه اول باین فکر افتاده اند که اصل تساوی رأی را در سازمان ملل از بین ببرند باین معنی که بیایند آراء هر کشوری را بر مبنای نیروی اقتصادی و نیروی نظامی آن کشور در سازمان ملل قرار بدهند برای اینکه می بینند ۸۲ کشور در يك طرف و ۲۰ کشور اروپائی در يك طرف هر سال هم یکی، دوتا، پنج تا اضافه میشود ممکن است باین ترتیب کشورهای آسیائی و افریقائی در سازمان ملل آراء آنها را از بین ببرند و برای این منظور است که کشورهای کمونیستی مخصوصاً آنچه

عجیبی بتوسعه روابط خود با این کشورهای افریقائی دارند شاید تعجب نفرمائید که مثلاً در کشور غنا، اولین سفیری که وارد شد سفیر کشور بلغارستان است و سفیر آن کشور شیخ السفرا است چرا؟ برای اینکه اینها میخواهند در آئیه در سازمان ملل متحد که خوشبختانه امروز يك مرجعی شده است برای دنیا و تمام امور کم و بیش در آن جا حل و فصل می شود در آنجا طرفدارانی بدست بیاورند، عرض من این بود که وزارت امور خارجه ما و دولت ما هم برای ارتباط با این کشورهای جدید الاستقلال که در پاره ای جهات مثلاً از لحاظ مذهب با ما تشابهی دارند و معاضدت دارند يك فکری بکنند و در استخدام این قبیل کارمندان برای فرستادن باین نواحی دقت بیشتری بکنند و آنهايکه انتخاب میکنند ببینند چه اشخاصی هستند، چه مدار کسی دارند، چه زبانهای بیشتر لازم است آنها را بفرستند والا برای رفتن به بلژیک و لندن همه حاضرند، سواد هم داشته باشند و نداشته باشند اینقدرها مهم نیست چون اول کاری انجام نمیدهند، آنجا يك نفر، دو نفر کافی است و تازه نباشد شما هر دقیقه آنجاها وسیله تلفنی دارید و یک نفر مأمور سیاسی هم اگر در پاریس داشته باشید میتواند مأموریت سیاسی خود را انجام بدهد برای اینکه هر دقیقه ارتباط دارید اما از اینجا تا مراکش تا تانگانیکا يك جائی است که باید سفیر ورزیده مجربی فرستاد تا منافع کشور ما را حفظ کند، بنده ضمن این توضیحات خواستم از فرصت استفاده بکنم و يك نکته را اضافه بکنم که حتماً در این مسافرت که بنده کردم و حسب عادت برای عرض ادب خدمت نمایندگان سیاسی خودمان رسیدم و کادر سیاسی و اشخاصیکه آنجا دارای سمت های مختلف بودند ملاحظه کردم و حرف زدم با آن اطلاعاتیکه در چند سال قبل بنده خود داشتم و در اروپا بودم مقایسه کردم باید بگویم چون در تمام نمایندگان کی های خودمان جوانان تحصیل کرده و برارزنده و وطنپرست انجام وظیفه میکنند و باعث آبروی ما هستند و امیدوارم که در این مورد این آقایان نسبت بوظایف خطیری که در خارج از کشور دارند متوجه باشند و معتقد بشوند باینکه رفتن بکادر سیاسی فقط تفریح و مهمانی رفتن نیست باید از کوچکترین واقعه کشوری که در آنجا انجام وظیفه میکنند مملکت خودشانرا مستحضر نمایند و بدرد مملکت خودشان بخورند. دیگر عرضی ندارم.

نایب رئیس - چون دیگر درخواست مذاکره ای نشده

است لذا اعلام رأی میکنیم و منتظر حصول اکثریت هستیم (بعد از چند لحظه عده کافی شد) آقایانیکه با مجموع ماده واحده موافق هستند قیام فرمایند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود، آقای معاون وزارت امور خارجه.

معاون وزارت امور خارجه - بنده از طرف دولت از توجهی که آقایان محترم نمایندگان نسبت باین لایحه مبذول فرمودند و تصویب فرمودند تشکر میکنم و ضمناً با چند کلمه میخواستم حضور آقایان احساسات خودم را عرض کنم موقیعکه آقایان محترم در اینجا پیشنهادی میدادند احساسات من این بود که این پیشنهادها از روی کمال بی غرضی و بالاتر از صحبت های پائین و کوچک است این موضوع واقعاً ما را تشویق میکند، وزارت امور خارجه را تشویق میکند که وقتیکه آئین نامه و اساسنامه خودش را می آورد با همین احساسات و همین نظریات صائب آقایان محترم مواجه خواهد بود. (احسنت)

۵ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون برنامه راجع به تمدید مدت تقدیم لایحه تشکیلات سازمان برنامه و ارسال به مجلس سنا

نایب رئیس - گزارش کمیسیون برنامه بمجلس شورای ملی قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون برنامه به مجلس شورای ملی
کمیسیون برنامه در جلسه چهارشنبه ۳۹/۲/۲۸ با حضور آقای مهندس خسرو هدایت وزیر مشاور قائم مقام نخست وزیر در سازمان برنامه و آقایان پیشنهاد دهندگان لایحه تهیه و تقدیم تشکیلات جدید سازمان برنامه به پیشنهادت واصله رسیدگی و بشرح زیر گزارش شور دوم را تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی می نماید.

ماده واحده - دولت مکلف است تا مهر ماه ۱۳۴۰ قانون تشکیلات جدید سازمان برنامه و برنامه عملیات عمرانی که میباید متعاقب عملیات عمرانی هفت ساله دوم صورت پذیرد با تعیین مدت آن و اعتباراتی که برای انجام آن ضرورت دارد تقدیم مجلسین نماید.

تبصره ۱ - بانوجه بسهم سازمان برنامه از نفت و تغییراتی که ممکن است نسبت بحدود و وسعت برنامه ها و بر آورد هزینه آنها صورت گیرد اعتبارات فصول چهارگانه موضوع ماده (۲) قانون برنامه هفتساله دوم را بدون آنکه اعتبار کل

فصول تصویب شده نقلیل پیدا کند ظرف مدت چهارماه از طرف سازمان برنامه مورد تجدید نظر قرار داده و جهت تصویب بکمیسیون مشترک برنامه تقدیم خواهد کرد.
تبصره ۲ - مدت انجام وظیفه هیئت نظارت فعلی ناپایان دوره هفت ساله (مهر ماه ۱۳۴۱) از تاریخ انقضاء تمدید میشود.

تبصره ۳ - دولت مکلف است اجرای آن قسمت از کارهایی را که هنوز شروع نشده و جزء برنامه های عمرانی هفتساله دوم پیش بینی شده و اعتبار آن موجود است و ممکن است بوسیله دستگاههای اجرائی موجود انجام پذیرد تا مهر ماه ۱۳۴۱ بدستگاههای مربوطه منتقل نماید و سازمان برنامه نظارت در حسن اجرای طرحهای مزبور بعمل میآورد.

مخبر کمیسیون برنامه - شمس الدین قنات آبادی
نایب رئیس - کلیات مطرح است آقای خلعتبری مخالف هستید بفرمائید.

خلعتبری - بنده اولاً میخواستم عرض کنم که آنچه شنیده ام در این هفت، هشت ماه اخیر در سازمان برنامه از لحاظ صرفه جوئی در کارها وضع بهتر است (صحیح است) در مواردی هم که از لحاظ احتیاجات محلی خودم مراجعه کردم دیدم جریان کارها از لحاظ سرعت و توجه باز بهتر است این را برای مقدمه خواستم عرض کنم که چون جناب آقای مهندس خسرو هدایت فعلاً سرپرست آنجا هستند بسهم خودم از اینکه ایشان توجه بیشتری کرده اند واقعاً تشکر میکنم و مطالبی هم که عرض میکنم برای این است که مادر دوره سوم سازمان برنامه برای مملکت يك نتیجه ای بگیریم آقایان ملاحظه فرمودند چندی قبل در جرائم خواندیم که برای تهیه برنامه سوم معاونین وزارتخانه ها دعوت شدند که احتیاجات دولت را تدوین کنند و برنامه سوم بانوجه با اقدامات و نظریات آنها تأمین بشود اگر آقایان توجه فرموده باشند علت اینکه ما برنامه دوممان بآن موفقیتی که انتظار داشتیم منتهی نشد بلکه قسمت عمده آن بدون نتیجه ماند و مبالغ عمده ای پول صرف شد برای این بود که از اصل راجع بخود برنامه فکر کافی نکردیم برنامه هفت ساله دوم تقریباً میخواهم عرض کنم اساسش این بود که يك عده ای از مشاورین ما و راه بحار دعوت شدند در سال ۳۸ و ۳۹ اینها مطالعاتی راجع بایران کردند گزارشی تهیه کردند تقریباً گزارش باین قطر برای ما باقی گذاشتند چون آنها با احتیاجات مملکت ما واقف و بصیر نبودند

فورمولر، بعنوان فورمول بک چیزهایی بریده تهیه کردند بر نامه‌هایی تدوین کردند که در واقع الگوی برنامه هفت ساله دوم ما قرار گرفت یعنی برای هر چیزی یک چیزی پیشنهاد کردند اینقدر برای کشاورزی، اینقدر برای دفع آفت و هر یک از اینها بقدری ناچیز بود که توجه فرمودید در دفع آفت در کشاورزی هیچ تأثیر عمده‌ای نداشت والان بهمان وضعی که در سابق داشتیم تقریباً با خرج اینهمه وجوه باقی مانده برای اینکه برنامه‌هایی که تهیه شده بود برنامه‌هایی بود که بر اساس رفع احتیاجات وزارتخانه‌ها بود، بعنوان مثال عرض میکنم بنده در همان موقع بشهادت آقایان محترم و صورت مجالس شاید پنجاه نطق در مورد سازمان برنامه کردم و بهمین جهت معروف شد که بنده مخالف سازمان برنامه هستم این را خواستم عرض کنم که هیچکس نمیتواند مخالف سازمان برنامه باشد برای اینکه امید همه ما سازمان برنامه است از لحاظ پیشرفتهای مملکت، بنابراین بتذکرانی که میدادیم، ما دو دسته بودیم هم آقایان نمایندگان محترم در مجلس و هم مطبوعات یک تذکرات بسیار مؤثر و سودمندی راجع بامور سازمان برنامه دادند و یک برنامه هفت ساله دومی هم دولت تهیه کرد، یک برنامه‌ای هم از مشاورین خارجی بود که با احتیاجات بصیرت نداشتند و حالا هم ندارند حالا بعد از چند هزار میلیون تومان پولی که صرف شده تازه آقایان توجه میفرمایند که هزینه زندگی امسال ده درصد از پارسل بیشتر است و پارسل ده درصد از سال قبل بیشتر بود و بهمین رویه سال دیگر بیست درصد از امسال زیادتر خواهد شد. بهمین جهت بنده با نهایت ارادتی که بخود آقایان معاونین وزارتخانه‌ها دارم و بهمه آقایان وزراء دارم این را آقایان باید خودشان تصدیق بکنند که برنامه هفت ساله مملکت را، یا برنامه پنجساله را معاونین وزارتخانه‌ها صلاحیت ندارند تنظیم کنند و هر کدام اگر روی احتیاجات وزارتخانه خودشان بخواهند برنامه تهیه کنند آن نتیجه اصلی بنفع کشور گرفته نمیشود. یکی از آقایان میگفت در زمان اعلیحضرت فقید برای یک رقم پنجاه هزار دلاری و صد هزار دلاری چندین روز و چندین هفته سعی میکردند که یک همچو پولی بتوانند بدست بیاورند، چرخ مملکت روی صادرات و واردات میگشت یک راه آهن هم ساختیم. راههای زیادی ساختیم، چندین کارخانه هم وارد کردیم فقط روی همان واردات و صادرات و پول دیگری هم نداشتیم حالا ۲۵۰ میلیون دلار از درآمد

نفت در سال داریم که پنجاه، شصت میلیون آن بلا نردیدند سازمان برنامه میرسد حالا حساب بفرمائید آنچه بنده در شش سال پیش عرض کردم و هر سال هم تکرار کردم و تا آخر هم عرض میکنم علت اینکه آن برنامه هفت ساله دوم بنابر رسید این بود که احتیاجات مملکت از لحاظ قواعد اقتصادی و از لحاظ احتیاجات در نظر گرفته شد، هزینه زندگی همینطور پائین نمآید، هیچ شخص مقتدری نمیتواند هزینه زندگی را با اقتدار پائین بیاورد هزینه زندگی تابع یک قواعد اقتصادی است که اگر رعایت نشد یا ثابت میماند یا خیلی بسختی پائین میآید در برنامه هفت ساله دوم آن چیزی که توجه نشد و آنچه چیزی که حالا عرض میکنم باید توجه بشود که در درجه اول هزینه زندگی بالاتر از این نرود آن مسأله قاعده اقتصادی است، یعنی افزایش تولید و افزایش محصولات کشاورزی و توجه بتولید مملکت و صادرات حالا صادرات یک بحث دیگری دارد ملاحظه بفرمائید مادر سازمان برنامه چقدر پول خرج کردیم حالا بنده یک قلمش را عرض میکنم ۱۲۸ میلیون تومان و اگر رقمش غلط است استدعا میکنم تصحیح بفرمائید در همین حدود ما برای چیت سازی دادیم، یکی دو کارخانه سیمان تأسیس کردیم ۶۰ میلیون تومان، هشتاد میلیون تومان در این حدود برای ما خرج کردند حالا ما کارخانه چیت سازی را ضرر میدهیم و دلیلش هم متمم بودجه است قانونی که آوردند بنده در آنجا دیدم کارخانه چیت تهران و شرکت نساجی ضرر میدهد سالی یک میلیون دو میلیون تومان ضرر میدهد پس این پول را ما بیخود خرج کردیم یا پولی که برای این کارخانه چیت سازی دادیم یکشاهی از این پولها را نمی بایستی دولت خرج کرده باشد این را میبایستی دولت باشخاص کومک کرده باشد که اشخاص بروند کارخانه چیت سازی و سیمان تأسیس کنند و اگر کومک میکرد خود مردم با خرج خودشان میرفتند تأسیس میکردند، مادویست میلیون تومان داشتیم برای کارخانه قند سازی ۴ میلیون تومانش را سازمان برنامه خرج این کار کرد و اگر این ۲۰۰ میلیون را خرج کارخانه میکرد ما چهار کارخانه عظیم قند داشتیم و بنده از بیخ معتقد بودم که نباید خرج کنند برای اینکه کارخانه قند را آلمانیها و دیگران با قسط شش ساله میفروشدند، خود مردم رفته اند اند کارخانه قند تهیه کرده اند کومک بایشان میکردید در ظرف دو سه سال این پول را از این دست میدادند از آن دست

پس میگردید آنوقت بالنتیجه بدون اینکه دولت دخالت بکند هزینه پرسنلی بدهد، مخارج بدهد دستگاه اقتصادی مملکت روی فعالیت مردم میگشت بدون اینکه پول دولت صرف بشود، چون پول دولت وقتی صرف کارخانه شد پول از لحاظ دولت از بین رفته است و ما در این کارها مخارج زیادی کردیم بنده در این موقع که لایحه سازمان برنامه مطرح است میخواستم این را از دولت تقاضا کنم توجه بفرمایند این برنامه هفت ساله سوم را این دفعه خواهش میکنم که بنظر معاونین وزارتخانه‌ها نگذارید، بنظر وزراء نگذارید بنظر اعضا وزارتخانه‌ها نگذارید این برنامه را با اهلش مشورت کنند با صنوف مختلف مشورت کنند با آتهائی که بصیرت مشورت کنند و ببینند که احتیاجات واقعی مملکت چیست آن احتیاجات واقعی مملکت را که درجه اول تولید است این را در نظر بگیرید شما اگر از این پول هزار میلیون تومان صرف امور تولیدی بکنید که مردم بدهید و از مردم پس بگیرد که تولید مملکت زیاد بشود هزینه زندگی بالا نخواهد رفت ولی اگر برنامه‌های بریده بریده هر کدام یک قسمت یا یک گوشه‌ای همینطور صرف کنید بنظر بنده برنامه هفت ساله سوم منتهی بشکست خواهد شد و این فایده ندارد پس بنابراین در درجه اول آقایان شما را بخدا قسم شمارا بسر شاه قسم، شما را بهر که دوست دارید قسم این برنامه هفت ساله سوم را مطالعه کنید بهترین فرمول و بهترین طریق اقتصادی را در نظر بگیرید و بحرف مشاورین خارجی‌تان گوش مکنید، اگر اساس تولید و فعالیت‌های فردی دولت را بنا کومک دولت و بنا این پول تأمین کردید و تولید را زیاد کردید تمام مشکلات مملکت حل میشود چون غیر از این در محظور میافتید. آخر دوره مجلس است من دارم عرض میکنم دو سال، سه سال دیگر از عهده این بودجه نمیتوانید بر بیایید از عهده مخارج مملکت نمیتوانید بر بیایید، هزینه زندگی بالا خواهد رفت مردم هم آقدر ندارند که خیال کنید از مالیات میتوانید بگیرد و احتیاجات را بر طرف کنید احتیاجات مردم از لحاظ بهداری، از لحاظ فرهنگ و از لحاظ راه خیلی زیاد است زیادتر از آن چیزی است که شما تصور میکنید بنابراین اگر میخواهید مثل سابق روی فرمول غلط بروید و این پول را در راهش خرج کنید آن راهی که همه جای دنیا امتحان شده و آن راه نمره دارد یعنی پول دولت را دولت در دخالت و مباشرت در کار صنعت، در کار کارخانه،

در کار تجارت و این کارها نکند؛ از فعالیت و ابتکار و ذوق مردم استفاده کند و این پولها را بمردم وام بدهد از طریق افزایش اعتبارات کاری کند که مردم تشویق بشوند بتوسعه صنعت بتوسعه محصولات کشاورزی و مردم را بکار بیندازد که بعد از سه، چهار سال این پول را از مردم پس بگیرد و دو مرتبه باز بخود مردم قرض بدهد هر مملکتی که آباد شد و ترقی کرد روی همین فرمول بوده، این است که چون بنده در گذشته دیدم این فرمول مورد توجه واقع نشد و خدایا تو شاهدی که اقلاً من صد دفعه بدولت، و بسازمان برنامه تذکر دادم حالا هم وظیفه خودم دانستم در این موقع هم تذکر بدهم بروید روی فرمولی که آلمان غربی دارد، فرانسه دارد، بلژیک دارد، هلند دارد، امریکا دارد و آنها را در نظر بگیرید و به بینید که آنها مشکلات اقتصادی خودشان را چطور حل کردند اگر آن راه را بروید موفق خواهید شد و الا بعد از پنج سال این دفعه دچار شکست و مشکلات زیادی خواهید شد. برنامه‌های بی مطالعه تورم را زیاد میکند گزارش بانک ملی را مطالعه بفرمائید در گزارش بانک ملی اشاره کرده است بعضی از برنامه‌ها و بعضی از اعتبارات موجب ایجاد تورم شده، ما جلوی اعتبارات را گرفتیم اما اینها کافی نیست، اگر برنامه‌های غیر صحیحی که مأخذ اقتصادی نداشته باشد در هر گوشه این مملکت یک سدی، یک کارخانه‌ای که دولت نتواند از عهده بر بیاید درست کنید و دولت ضرر بدهد یا کارهای غیر انتفاعی که پول مملکت را در یک جا مصرف کنید این عاقبت خوشی ندارد مزد ها بالا خواهد رفت تورم ایجاد میشود و دیگر راهی نداریم باید هر سال بودجه مملکت را ببریم بالا و آنها هم مقدور نیست و مملکت میافتد بورشکستگی اقتصادی و من بشما توجه میدهم که الان وضع اقتصادی ما بد است وضع اقتصادی ما وخیم است در صورتیکه دولت برنامه توسعه صنعت دارد، دولت برنامه توسعه کشاورزی دارد فکر هست مقصود هست، بیت هست اما اگر در طریق اشتباه بکنید بعد از ۵ سال به نتیجه نخواهد رسید این عرض اول بنده که خلاصه میکنم در سازمان برنامه سوم هدفشان باید این باشد که اقلاً نصف این وجوه را صرف کنید برای تولید، تولید، تولید، توسعه صنعت، توسعه محصولات کشاورزی، اگر غیر از این بکنید کشاورزی هم البته، قنات هست، راهسازی هست که باید همه اینها را انجام بدهید، اگر این کارها را بکنید موفق میشوید. عرض دوم صرفه جویی است، عرض

کردم در بر نامه های گذشته و کارهای گذشته ما صرفه جوئی وجود نداشت این را تجربه کردیم آقایان محترم بنده از این مقاطعه ها و این کارهایی که به مهندسیین مشاور خارجی واگذار شده و بمقیده بنده آنها نسبت بسازمان برنامه رعایت امانت و صداقت را نکردند و سازمان برنامه حس اعتماد زیادی نسبت بآنها داشته پولهای ما را تفریط کردند بنده از مهندسیین با اطلاع ایرانی خودمان شنیدم که این واحدهای قیمتی که سازمان برنامه دارد یعنی برای سازمان برنامه مهندسیین مشاور و مقاطعه کار تهیه کردند اینها قیمتش چندین برابر قیمت واقعی است بعضی هایش خیلی زیادتر از قیمت واقعی است باید يك وقت جلو این خرجها را گرفت شما اگر در ده تاقرداد جلو يك قلم خاک برداری را بگیریید همین خرج خاک برداری را بنده اطلاع دارم متری ۸۰ ریال یا ۹۰ ریال بعضی جاها حساب شده در صورتیکه ارزش واقعی آن ۳ تومان بیشتر نیست یعنی مقاطعه کار دست سوم با سه چهار تومان کار خودش را انجام میدهد این قدر استفاده نباید باشد باید جلوا اینها را گرفت با کمال صداقت عرض کنم هر چه از این تذکرات بیشتر داده شود شما بیشتر و بهتر میتوانید وظیفهتان را انجام بدهید برای اینکه بیشتر دقت کنید بیشتر جلو تفریطها را بگیریید اینجا يك قراردادی است جلو بنده این قرارداد منسوجات است شرکت نساجی سازمان برنامه بایک عده آلمانی قرارداد کرده است برای استخدام آنها در این کارخانه (یکی از نمایندگان - کدام کارخانه؟) کارخانه به شهر و شاهی و آنجا ها بود و نیکار سالیانه مبلغ چهل هزار دلار بعنوان حقوق خواهد گرفت و اگر فروش کارخانه از چهار میلیون دلار بیشتر شود صدی يك از میزان فروش هم به او تعلق خواهد گرفت یعنی مایک خارجی استخدام کردیم برای کارخانه نساجی و به او سالی چهل هزار دلار حقوق داده ایم که سالی ۴ دفعه از آلمان بیاید ایران يك هفته در روز اینجا بماند و برگردد همیشه هم اینجا نیستند و بعد گفته اند اگر ۴ میلیون دلار اضافه فروش کردی يك درصد مال خودت يك درصد از فروش نه از منفعت توجه فرمودید؟ و میگویند ماخذ محاسبه از سال سوم خواهد بود نه از سالهای اول و دوم یعنی برای محاسبه سالهای اول و دوم فروش سال سوم مورد محاسبه قرار خواهد گرفت یعنی اگر سال سوم ۵ میلیون فروخت و سال اول يك میلیون متر ۵ میلیون متر سال سوم را ماخذ قرار میدهم بلی اگر میگذافتند سالی چند

نفع کرده و از نفع پورسانتاز میدادند از شیر مادر حلالتر بود اما این چه قراردادی است که بیاید اینجا سالی چهل هزار دلار بگیرد و سالی سه چهار دفعه در ایران بیاید در اینجا هم نماند و يك درصد از فروش بگیرد نه از منفعت این را اگر به بنده هم میدادید خیلی ممنون میشدم فایده اش هم در دست ایرانی بود کارش هم که ضرر دارد اگر کارخانه فایده میکرد ما حرفی نداشتیم مگر اینکه آن قانون متمم بودجه که آوردند تکذیب کنند و بگویند که نخیر این شرکت نساجی فایده میبرد دوازده سیزده نفر دیگر بودند که هر کدام به طور متوسط تا ۱۵ هزار دلار حقوق میگیرند و آنها هم از يك هزارم فروش محصول استفاده میبرند بنده عرض میکنم گذشته گذشته ما خیال میکردیم که اگر از خارجه مشاورینی بیآوریم برای کارخانه خیلی مفید خواهد بود ولی در داخله ما بعضی مهندسیینی بودند که از خارجه آوردند و این مبلغ را ندادند بعضی از اشخاص پانصد دلار در ماه یا شش صد دلار داده اند در سال ما داده ایم ۱۵ هزار دلار یعنی اینها به اندازه نصف ما داده اند به مهندسیین خارجی و حالا مهندسیین خارجی حاضر نیستند برای آنها کار کنند برای اینکه میگویند ماخذ حقوق دولت اینقدر است و دولت به آنها دو برابر حقوق میدهد بیینید آقای کورس چه کار کرده است متخصن آورده سالی چهل هزار دلار حقوق داده این را میخواهم عرض کنم که از شش سال پیش يك اعتقادی پیدا کردیم که اگر ما از خارجیها آورده ایم و از عقیده شان استفاده کردیم فایده میبریم بنده عرض میکنم در این کارهای درجه ۳ و ۲ برای ما خارجیها فایده ندارند چرا يك سد بزرگی بخواهند بسازند يك شبکه بزرگی بخواهند بسازند اما برای کارهای کوچکی مثل راهسازی و کارخانجات فایده ای ندارد این پولهایی که خرج کرده اند به کلی غلط بوده است و حالا هم جلو این مستشاران خارجی را باید بگیرد خود آقای مهندس هدایت خود شما بصیرتتان خیلی زیاد است در کارهای فنی در کارهای اقتصادی اینجا خرجهای زیادی شده حالا خواهش میکنم کم رهنم ببندید همینطور که خبر دارم این قرارداد را اصلاح کرده اید جنابعالی این قرارداد را اصلاح کرده اید و مبلغی صرفه جوئی کرده اید و همین دلیل هم عرض کردم که شما حسن نیت دارید منتهی باید تذکر داد

و ارائه طریق کرد حالا که شما این قرارداد را اصلاح کردید از این این مقدار استفاده کرده اید آن قراردادهای بزرگ را هم که اصلاح بکنید در هر کدام که همین دقت را بفرمائید سالی پنجاه شصت میلیون دلار سالی دو بیست میلیون تومان صرفه جوئی دارید و این مسأله قراردادهای خارجی و واحد قیمتها که عرض کردم برای این است که آقایان مورد توجه قرار بدهند و آنچه تا کنون اشتباه کردند در آینده جبران کنند و در آتی بودجه مملکت را ببرند یکی روی تولید و یکی از طریق صرفه جوئی و من بشما اطمینان میدهم اگر در این قراردادهای خارجی تجدید نظر کنید این طریق امانی را موقوف کنید يك مراقبت بیشتری بکنید من بشما قول میدهم که يك نکت از آنچه در آن خرج میکنید میتوانید صرفه جوئی بکنید چون واحد قیمت هائی که آنها دارند قابل عمل نیست شما در برنامه سوم اگر باز بخواهید اطمینان بکنید به این مشاورین خارجی و هر چه صورت دادند صحه بگذارید باز هم کلاه سر شما خواهد رفت این است که این تذکرات را بنده دادم که شما از این بیانات استفاده کنید و فرمول آینده را طوری تنظیم کنید که این دفعه دیگر اگر سه سال گذشت بینیم سر جای اول هستیم درست است که کارهایی کرده اند راه آهن تبریز ساخته شده راه آهن مشهد ساخته شده هر کس منکر بشود بی انصافی میکند يك کار هائی دست زده اند و شروع کرده اند بنده میگویم اگر برنامه صحیحی داشتند بعد از ۵ سال وضع اقتصادی تمام مردم تأمین بود و هزینه زندگی بالا میرفت مردم هم راضی بودند قسمت عمده احتیاجات هم بر طرف میشد حالا پولهای زیادی خرج کرده ایم و آن احتیاجات به جای خود باقی است پس از الآن جلو سر چشمه را بگیرد و مخارج اضافه نکنید

لایب رئیس - چون درخواست صحبتی نشده اعلام رأی میکنیم و منتظر حصول اکثریت هستیم (چند دقیقه بعد اکثریت برای اخذ رأی حاصل شد) آقایانی که با ورود در ماده واحده موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است (صدرزاده - بنده پیشنهادی در ماده واحده دادم که در کمیسیون قبول نکردید و میخواهم آنرا تجدید کنم) در شور اول پیشنهادی داده اند و مورد توجه کمیسیون واقع نشده و تجدید میفرمائید در شور دوم که پیشنهاد تازه قابل قبول نیست حالا پیشنهاد شما قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی
بجای تبصره ۲ ماده واحده تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم
تبصره - مدت انجام وظیفه هیئت نظارت فعلی از تاریخ انقضاء برای مدت دو سال تمدید میشود صدرزاده
لایب رئیس - توضیحی در این باب دارید آقای (صدرزاده بله) بفرمائید

صدرزاده - بنده قبلاً این توضیح را دادم مطابق قانونی که از مجلس گذشته عده ای که هیئت نظارت هستند هر سال تعیین میشوند و معرفی میشوند به مجلس از میانه آنها را يك عده ای مجلسین انتخاب میکنند و مدت کار آنها هم دو سال است این عده ای که الآن بعنوان هیئت نظارت انجام وظیفه میکنند مدت نظارتشان در بهمن ماه ۳۹ تمام میشود حق این بود که آنها پیشنهاد میدادند و عده ای را انتخاب میکردند ولی نکردند خود این عمل مورد انتقاد است که در مجلس بنده عرض کردم که میبایستی دستگاه دولت وظیفه خودش را انجام بدهد و در موقع خودش عده را معلوم کند و نکرده است ولی دیگر دو خلاف قانون نکنیم مدت هیئت نظارت دو سال است چرا چهار سال بکنیم مدت هیئت نظارت دو سال است حالا میگویند غفلت شده است بموقع معرفی نشده است دیگر چرا چهار سال بکنید؟ آخر باید بقوانینی که خودمان میگذاریم احترام بگذاریم و میگویند که این عده پیشنهاد شده اند معرفی شده اند و در موقع خود انجام وظیفه کرده اند بسیار خوب يك دوره ۲ ساله برایشان تمدید میشود دوره ۲ ساله به بهمن ۳۹ منتهی میشود مجلس هم يك دو ماه دیگر تشکیل خواهد شد و از آن حقی که دارد استفاده خواهد کرد بنده تصور میکنم که انعکاس این هم در خارج خوب نباشد که ما يك مطلبی که برای دو سال و بصورت انتخاب باشد بیائیم به صورت انتصاب در آوریم و مدت را هم بکنیم چهار سال این در حقیقت يك نظر خصوصی میشود و نظر بنده این بود که در اینجا بگویم دیگر عرضی ندارم

لایب رئیس - آقای قنات آبادی مخبر کمیسیون برنامه قنات آبادی - پیشنهاد جناب آقای صدرزاده در کمیسیون برنامه مطرح شد و ایشان بیانی فرمودند و دلائلشان را در کمیسیون بیان فرمودند و مخالف با پیشنهاد ایشان مذاکره کرد و نظر بایشان را گفت و به پیشنهاد ایشان رأی گرفتند و مورد توجه واقع شد از نفس پیشنهادی که جناب آقای

صدرزاده تقدیم کردند این مطلب استنباط میشود که ایشان علی‌الاصول با این عمل مخالف نیستند والا اگر کسی علی‌الاصول با یک عمل مخالف بود دو روز و سه روز و یک ماه و دو ماه فرق در ماهیت قضیه نمیکرد، این پیشنهاد در کمیسیون برنامه داده شده و در کمیسیون برنامه مورد توجه واقع نشد و این آقایان اعضای هیأت نظارت تا الساعه هم انجام وظیفه کردند و شاید خودبنده هم با اصل اعتراض جناب آقای صدرزاده که چرا دولت در موعد مقرر این عمل را نکرده و لایحه را نیاورده و برای تجدید انتخاب آنها اقدامی نکرده بنده هم با جنابعالی در این اعتراض شریکم اما خود نفس این عمل بنده میخواهم عرض کنم که یک عمل خلاف اصلی واقع نشده و نمیشود بدلیل اینکه یک لایحه‌ای دولت آورده که ۷ نفر یا ۹ نفر با انتخاب مجلس بطور فردی انتخاب بشوند و به این سمت تعیین شوند الا هم این عمل تقریباً همان نوع است و همان شکل است مضافاً باینکه خود جناب آقای صدرزاده پیشنهاد دهنده محترم این را قبول دارند که این تا فلان مدت ادامه پیدا کند اصل لایحه زیاد فرقی با اصل پیشنهاد ایشان که از نظر زمان ۳ یا ۴ ماه دیگر بیشتر طول بکشد یا یکسال دیگر بیشتر طول بکشد ندارد بنده میخواهم عرض کنم اگر خلاف اصل باشد یک روز هم خلاف اصل است اگر خلاف اصل نباشد دو سال و سه سال هم خلاف اصل نیست و گویا بنده عقیده خود من خلاف اصل نیست برای اینکه انتخاب جمعی است که از طرف خود مجلس مجدداً در کمیسیون برنامه انتخاب شده و رأی داده اگر هم رأی نداد مثل این است که اگر فردی را هم رأی ندادند رد میشود جمعی را هم رأی ندهند رد میشود فرق نمیکند عمل خلاف اصلی در این مورد اساساً اتفاق نیفتاده است.

نایب رئیس - آقای ارباب مخالفید با پیشنهاد یا موافق؟ (ارباب مخالف) بفرمائید.

ارباب - بنده که با عقیده و فکر جناب آقای صدرزاده نمیتوانم اخلاقاً و با مراجعه به عقیده خودم مخالفت کنم منتهی این مورد، موردی است که بنام مخالف باید صحبت کرد و تصور میکنم که خود جناب آقای صدرزاده هم لطف بفرمائید و موافقت بفرمائید (صدرزاده - بخیر بنده موافقت نمی‌کنم) ما برای این تاریخ تمدید میکنیم خارج از مدت عمر این مجلس است و سه نفع سازمان هم است برای اینکه در این مدت کوتاه ما نمیتوانیم یک هیأت

نظارتی انتخاب کنیم، وقت نداریم تا دولت پیشنهاد بکند و ما انتخاب کنیم و تصویب کنیم بنا بر این ناچار به تمدید شده‌ایم و این مدت هم از اقدامات و عملیات هیأت نظارت مجلس ناراضی نیست بنابراین ما که تا آخر دوره یعنی آخر دوره برنامه ۷ ساله تمدید میکنیم حالا سه چهار ماه بیشتر فرقی نمیکند (صدرزاده - از یکسال هم متجاوز است) به هر صورت مجلس دوره ۲۰ که انشاء الله به سلامتی تشکیل شد آن وقت اختیار دارد که تصمیم جدیدی اتخاذ بکند یک قانونی را نقض کند یا اصلاح کند بنابراین فرق زیادی نمیکند تصور میکنم اگر جناب آقای صدرزاده موافقت بفرمائید یک کومک است و زودتر این لایحه تصویب خواهد شد.

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای صدرزاده آقایانی که موافقتند قیام کنند (عده‌ای برخاستند) تصویب نشد.

رأی میگیریم به ماده واحده آقایانی که با ماده واحده موافقتند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر مطرح است. چون اظهار نظری در کلیات نشد لذا رأی میگیریم به مجموع ماده و تبصره‌ها آقایانی که با مجموع ماده و تبصره‌های آن موافقتند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود. آقای وزیر مشاور.

مهندس خسرو هدایت (وزیر مشاور) - بنده برای عرض تشکر وقت آقایان را میگیرم در ضمن خواستم که نسبت به فرمایشات جناب آقای خلعتبری که تشریف ندارند جوابی عرض کنم همانطوریکه ایشان فرمودند برنامه سوم یک برنامه‌ای خواهد بود که با مشورت کلیه عناصری که صلاحیت دارند صورت خواهد گرفت و از همین حالا هم دست به کار هستند حتی به استاندارها بخشنامه شده است و از استاندارها تقاضا شده است که شورائی در محل تشکیل بدهند و از لحاظ عمران استان خودشان اگر نظری دارند بدهند و هدف برنامه سوم را هم خود اعلیحضرت تعیین کرده‌اند و گفته‌اند که هدف این است که در آمد فردی ترقی کند حالا ببینیم که چه باید کرد و راجع بصر فیه جوئی‌هایی که فرمودند خواستم عرض کنم هدف سازمان برنامه برای این کار در برنامه سوم این است که نیاز به مهندسین مشاور خارجی کم بشود که از مهندسین ایرانی بیشتر استفاده شود چون بهر حال مهندس مشاور لازم است و این عمل هم

دارم و تذکراتی که آقایان میدهند بنده یادداشت میکنم و حداکثر استفاده را میکنم و یقین داشته باشید تا آن حدی که به کارهای سازمان برنامه کومک میشود نسبت به لوازش توجه میشود تأثیر بسیار قطعی خواهد داشت در انجام کارهایی که آقایان به آن توجه و علاقه دارند.

۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشور راجع باصلاح بعضی از مواد قانون انتخابات مجلس سنا و ارسال مجدد به مجلس سنا

نایب رئیس - گزارش کمیسیون کشور راجع به اصلاح بعضی مواد قانون انتخابات مجلس سنا قرائت میشود: (شرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی کمیسیون کشور در جلسه ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۳۹ با حضور آقایان پیشنهاد دهندگان نسبت به لایحه شماره ۴۴۳۸ ارسالی از مجلس سنا راجع به اصلاح بعضی مواد قانون انتخابات مجلس سنا تشکیل و بعضی از مواد قانون انتخابات سنا بشرح زیر اصلاح و متن آن برای تصویب تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی میگردد.

ماده واحده - مواد ۱۶ و ۲۴ و ۲۵ از قانون انتخابات مجلس سنا حذف و ماده ۴ و بند ۴ ماده ۹ و مواد ۱۸ و ۱۹ و ۲۲ و ۲۳ و ۳۴ آن که ضمن ماده واحده مصوب اردیبهشت ماه هزار و سیصد و بیست و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۴ - انتخاب اعضاء مجلس سنا در محلهائی که یکنفر نماینده انتخاب میشود بطور فردی و در نقاطیکه بیش از یکنفر نماینده باید انتخاب نمایند جمعی خواهد بود.

بند ۴ ماده ۹ - مسلمان باشد مگر یکنفر که ممکن است از اقلیتهای مذهبی (زرتشتی - مسیحی - کلیعی) باشد. ماده ۱۸ - بلافاصله بعد از شماره و استخراج آراء رئیس انجمن نظارت منتخبین آن حوزه را معین و بصدای بلند اعلام میدارد - اوراق انتخاب تا موقع انحلال انجمن محفوظ مانده و در آن هنگام با حضور فرماندار و جمعی از وجوه محل آنها را معدوم میکنند باستثنای اوراقیکه باید ضمیمه صورت مجلس گردد.

ماده ۱۹ - انجمنهای نظارت فرعی نیز بطریقیکه برای انجمنهای مرکزی مقرر است آراء خود را استخراج نموده بلافاصله رئیس انجمن نظارت منتخبین را تعیین و بصدای بلند اعلام میدارد.

صورت مجلس انتخابات فرعی باید با مضامین اعضاء انجمن

صورت گرفته و بنده امیدوارم برای کارهایی از قبیل شهر سازی یا از قبیل کارخانه و انواع دیگر ما بمهندسین خارجی احتیاجی نداشته باشیم و مهندسین مشاوره که انتخاب میکنیم مهندسین مشاوره باشند که ایرانی باشند البته باید آنها هم همطراز خارجی باشند این نظرشان کاملاً عملی خواهد شد و اینکه فرمودید به یک نفر چهل هزار دلار حقوق داده شده خواستم عرض کنم چهل هزار دلار حقوق داده نشده است یک دستگامی که مأمور بوده است متخصصین مورد حاجت را بیسورد و یک دستگامی تعهد کرده است که در ظرف سه سال محصوراً تا فلان میزان برساند و برای این کار باید یک تدابیری اتخاذ کند برای مجموع این عمل یعنی مشاور بودن یعنی متخصص تهیه کردن یعنی رفع و اقص؛ و اگر محصوراً رسید به ۴ میلیون دلار یک در صد اگر محصوراً صد هزار دلار باشد خیر و بنده فقط یک قسمت از کاری که این متخصص کرده عرض میکنم سابقاً پای هر دستگام ماشینی در کارخانه شاهی ۲ نفر کار میکرد و چهار ماه بعد از آن پای هر ۸ دستگام یک نفر کار میکرد، پس این منجر به این شده است همچنین تهیه متخصصین که واقعاً اگر میخواستیم یکی یکی پیدا کنیم امیدواریم از کجا پیدا کنیم و شاید پیدا هم نمیشد همه را آورده و اواقص را رفع کرده و نتیجه استفاده از ماشین منجر به این شده که بجای ۲ نفر برای یک دستگام به یک نفر برای ۸ دستگام رسیده و آنجائی که ۱۰۰ هزار دلار فروش نداشته اگر به ۴ میلیون برسد او وقت او حقی میبرد، اما همان طوری که خودشان فرمودند در قراردادش تجدید نظر شد و تخفیف کلی گرفته شد صرف نظر از اینکه رو به اختتام است در آتیه هم نظر این است که از مهندسین و مشاور فنی ایرانی استفاده شود مگر برای مواردیکه آن موارد استفاده از متخصصین خارجی را ضرورت قطعی ایجاد کند عرض کنم از تصویب این لایحه بسیار متشکرم ولی بطور خلاصه میخواهم عرض کنم که از لحاظ پیشنهاد انتخاب هیأت نظارت خلافتی سرزده برای اینکه هیأت نظارت موعده ۲۵ بهمن تمام میشود ۱۲ بهمن آمده‌اند در مجلس اختیارات مدیر عامل را تفویض کردند به نخست‌وزیر و در تبصره‌ای هم گفته‌اند که تکلیف هیأت نظارت را هم معلوم کنید پس با تصویب آن قانون آن تکلیف که در ۲۵ بهمن دو مرتبه باید انجام شود ساقط شده برای اینکه برای هیأت نظارت گفته‌اند تا ششماه پیشنهاد کند بهر حال بنده از توجه آقایان کمال امتنان را

نظارت رسیده و بانجمن مرکزی فرستاده شود تا در آنجا با ملاحظه صورت مجلسهای انتخابات کلیه نقاط مشترک آن حوزه منتخبین یا منتخب معین و اعلام گردند.

ماده ۲۲ - منشی انجمن نظارت مرکزی باید صورت مجلس انتخابات رادرسه نسخه حاضر کرده بامضاء فرماندار و اعضاء انجمن نظارت رسانیده يك نسخه بفرمانداری تسلیم نموده و نسخه دوم را بوسیله فرماندار بوزارت کشور و نسخه سوم را توسط وزارت کشور بدبیرخانه مجلس سنا بفرستد.

ماده ۲۳ - اسامی انتخاب شدگان بعد از اتمام انتخابات از طریق فرماندار حوزه انتخابیه مرکزی اعلام میشود.

ماده ۲۴ - هر گاه يك یا چند نفر از سناتورهای انتخابی زودتر از یکسال باآخر دوره عضویت باقیمانده فوت کنند یا استعفا دهند در اینصورت بجای عضو متوفی یا مستعفی طبق مقررات این قانون تجدید انتخاب بعمل خواهد آمد هر گاه عضو متوفی یا مستعفی از سناتور هائی باشد که از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معین شده است مراتب را فوراً وزارت کشور مستقیماً بابدراخواست رئیس مجلس سنا بشرف عرض ملوکانه میرساند تا در صورتیکه بیش از یکسال بعضویت دوره سناتور متوفی یا مستعفی باقیمانده باشد جانشین او معین گردد.

مخبر کمیسیون کشور - مهدی ارباب
نایب رئیس - کلیات مطرح است کسی اجازه نخواست
چون مخالفی نیست رأی میگیریم به ورود در ماده واحده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در خود ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) آقایانی که با ماده واحده موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر مطرح است و چون مخالفی نیست رأی میگیریم به مجموع ماده آقایان موافقین قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. گر چه از مجلس سنا آمده بود ولی چون اصلاحاتی در آن شده لذا مجدداً به مجلس سنا فرستاده میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش کمیسیون راه دایر با اجازه تمدید استخدام آقای مهندس پل فورل کارشناس نگهداری راه آهن و ارسال به مجلس سنا
نایب رئیس - گزارش کمیسیون راه دایر به تمدید مدت استخدام آقای مهندس پل فورل مطرح است قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون راه بمجلس شورای ملی
کمیسیون راه لایحه دولت راجع به اجازه تمدید مدت استخدام آقای مهندس پل فورل تبعه دولت فرانسه را برای شور دوم مطرح نمود در نتیجه خبر شور اول را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - بوزارت راه اجازه داده میشود قرار داد استخدامی آقای پل فورل مهندس دیپلمه تبعه دولت فرانسه را برای مدت یکسال دیگر بعنوان کارشناس نگهداری خطوط راه آهن بطریق مکانیکی تمدید نماید. حقوق آقای مهندس پل فورل در مدت مزبور بقرار ماهی شصت هزار ریال با معافیت از پرداخت مالیات و صدی سه بهداشت و فرهنگ خواهد بود.

از طرف مخبر کمیسیون راه - علامه وحیدی
گزارش از کمیسیون امور استخدام بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور استخدام با حضور آقای معاون وزارت راه لایحه دولت راجع به اجازه تمدید مدت استخدام آقای مهندس پل فورل را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داده و پس از مذاکرات لازم مخبر کمیسیون راه را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد
بجای مخبر کمیسیون امور استخدام - محمد دبهیم

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون بودجه لایحه دولت راجع با اجازه تمدید مدت استخدام آقای مهندس پل فورل تبعه دولت فرانسه را با حضور آقای معاون وزارت راه مطرح و با خبر کمیسیون راه موافقت نمود اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بودجه - مشایخی
گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه با حضور آقای معاون وزارت راه لایحه دولت راجع با اجازه تمدید مدت استخدام آقای مهندس پل فورل تبعه دولت فرانسه را برای شور دوم مطرح نموده و پس از مذاکرات لازم مخبر کمیسیون راه را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر سعید حکمت

نایب رئیس - در ماده واحده مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده واحده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

کلیات آخر مطرح است و چون درخواست مذاکره ای شده لذا رأی میگیریم به مجموع ماده آقایانی که موافقت با مجموع ماده واحده قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد

بمجلس سنا فرستاده میشود.

۸- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز یکشنبه خواهد بود دستور لوائح جاری

(مجلس ۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - عماد تربتی